

Srebrne Tabakiery Abrahama 2005

23 czerwca 2005 roku w Szkole Podstawowej na Oblużu odbyła się uroczystość wręczenia „Srebrnych Tabakier Abrahama” za wybitne zasługi i osiągnięcia na rzecz kaszubszczyzny i regionu pomorskiego.

Laureatami Medalu 2005 zostali:

- **dc Eugeniusz Stanek** - ichtiolog, doktor nauk przyrodniczych, specjalista w zakresie biologii i zasobów ryb oraz ich ochrony i racjonalnej eksploatacji;
- **Szkola Podstawowa Nr 6 im. Antoniego Abrahama**, która w tym roku obchodziła swoje 70-lecie;
- **mgr Wanda Kiedrowska** - pedagog, prekursor nauki języka kaszubskiego, autorka licznych publikacji związanych z małą Ojczyzną.

Sylwetki i zasługi tegorocznych laureatów „Srebrnej Tabakiery Abrahama” (wygłoszone laudacje):

Docent Eugeniusz Stanek

Pan Eugeniusz Stanek jest człowiekiem skromnym, ale wielkiego serca. Szczególną troską otacza nasze ukochane Kaszuby.

Urodził się w 1932 roku w Chłapowie, powiat pucki. Od 1934 r. mieszkał w Gdyni, a od 1999 r. w Mostach.

Jest ichtiologiem, doktorem nauk przyrodniczych, specjalistą w zakresie biologii i zasobów ryb oraz ich ochrony i racjonalnej eksploatacji.

Od 1999 r. przebywa na emeryturze.

Lata 1955-1998 poświęcił na pracę naukową w Morskim Instytucie Rybackim, od roku 1974- jako docent. Przez 14 lat pełnił funkcję kierownika Zakładu Biologii i Zasobów Ryb. Początkowo zajmował się badaniem ryb bałtyckich, a następnie atlantyckich przyległych do Kanady i Stanów Zjednoczonych, Surinamu i wód Zatoki Meksykańskiej. /.../

W latach 1959 - 62 wykładał w Państwowej Szkole Rybołówstwa Morskiego.

W latach 1977-79 pracował jako ekspert Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa w ONZ w Hawanie na Kubie. W 1990r. został odznaczony za działalność zawodową Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W 1961r. był współzałożycielem Gdynskiego Klubu Turystyki Pieszej PTTK „Wanoga”, który istnieje do dziś. Przez osiem lat działalności w Klubie pełnił różne funkcje, m.in. był wiceprezesem, organizatorem i przewodnikiem wycieczek.

Jako główny cel Klubu propagował poznawanie i rozstawianie piękna Ziemi Kaszubskiej, jej walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego.

W latach 1981- 89 był członkiem podziemnej struktury NSZZ „Solidarność” w Morskim Instytucie Rybackim, a następnie członkiem Gdynskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”.

W latach 1990- 94 - z listy Komitetu- był radnym pierwszej demokratycznie wybranej Rady Miasta Gdyni. W następnej kadencji Rady został powołany na członka jej Komisji Statutowej. W Radzie Miasta zajmował się głównie sprawami statutowymi i ochroną środowiska, między innymi przywracaniem gdyńskim ulicom ich dawnych nazw.

W 1990r. był współzałożycielem, a do 2000 r. członkiem Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Marynarza Polskiego.

Pan Eugeniusz Stanek jest członkiem Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego od 1987r. Należał do oddziału gdańskiego, potem gdyńskiego, a obecnie do dębogórskiego. Przez cztery kadencje pełnił funkcję członka zarządu, w ostatniej był wiceprezesem.

Działań podejmowanych przez pana Eugeniusza na rzecz Kaszub nie sposób przecenić:

- był, razem z ówczesnym przewodniczącym GKOS - Antonim Komorowskim - pomysłodawcą i współorganizatorem wykonania tablicy upamiętniającej pobyt Ojca Świętego Jana Pawła II w Gdyni w 1987r., zrealizowanej w 1992r. przez gdyńskie organizacje pozarządowe: KIK, ZKP i GKOS
- w 1993r. był współpomysłodawcą i współorganizatorem Sejmiku Rybackiego we Władysławowie, którego temat brzmiał: „Rybołówstwo bałtyckie jako element egzystencji ludności w regionie kaszubskim”.

Chciałabym w tym miejscu powiedzieć jeszcze o trzech nader istotnych inicjatywach pana Stanka, które odcisnęły swe piętno - w pozytywnym znaczeniu tego słowa - na naszym mieście.

Pierwsza to pomysł budowy w Gdyni pomnika Antoniego Abrahama.

Druga to utworzenie Medalu im. Antoniego Abrahama, zwanego „Srebrną Tabakierą Abrahama” przyznawanego za szczególne zasługi w działalności publicznej na rzecz Kaszub i Regionu Pomorskiego. Dodać trzeba, że pan Eugeniusz przez 10 lat był członkiem Kapituły Medalu.

Srebrne Tabakiery Abrahama 2005 - ciąg dalszy

Trzecia, dla mnie bardzo istotna, to założenie pisma Gdyńskiego Oddziału ZKP „Gdinskó Klěka”, któremu szefował przez dziewięć lat.

Kwartalnik uhonorowany został w 2000r. „Skra Ormuzdową”, prestiżowym wyróżnieniem „Pomeranii”.

Jeszcze długo można by wyliczać dokonania tegoż znakomitego, ale jakże skromnego człowieka. To on uczył nas, redaktorów „Gdinskiej Klěki” rzemiosła dziennikarskiego, jak składać pismo, jak dobierać tematy. To dzięki niemu wszyscy mieszkańcy Gdyni i jej okolic dowiadawali się o ciekawych wydarzeniach na Kaszubach i w mieście, poznawali historię gdyńskich ulic, sylwetki ludzi zasłużonych dla miasta i regionu.

Kiedy zaproponowano mi napisanie laudacji poczułam się wyróżniona, ale i zdenerwowana, bo jakich użyć słów wobec tak znakomitego człowieka?

Joseph Joubert tak powiedział: „Szczęściem jest urodzić się dobrym”. Myślę, że słowa te odnoszą się do pana, panie Eugeniuszu.

Judyta Śliwińska

Szkoła podstawowa Nr 6 im. Antoniego Abrahama

„Zawsze takie Rzeczypospolite, będą jakie ich młodzieży chowanie”

Stanisław Staszic

O środowisku, w którym żyjemy, o jego obliczu, kształcie o atmosferze decydujemy sami. Bo to my je tworzymy i stanowimy.

Szkołę Podstawową nr 6 w Gdyni im. Antoniego Abrahama przez całe 70 lat ukształtowali pedagodzy, uczniowie, wychowawcy, rodzice i jej pracownicy administracji, realizujący z pasją swoje ideały i marzenia - ludzie szczególni. W tej szkole zawsze istotne były wartości patriotyczne, narodowe, kaszubskie. Przekonał się o tym okupant wkraczając na tę ziemię. Podczas wrześniowych walk na Kępie Oksywskiej i pod Koleczkowem aktywnie włączyła się obłuska młodzież i harcerze Szkoły Podstawowej nr 6. Za tę działalność wielu z nich zostało aresztowanych i osadzonych w obozie koncentracyjnym Stutthof.

W październiku 1939 roku zginął z rąk hitlerowskiego zbrodniarza uczeń z „Pagedu”. Bolesław Bandzarewicz razem ze swoim kolegą z oksywskiej szkoły - Józefem Radomskim, tylko za to, że pod pazuchą ukryli polskie książki i podręczniki, które chcieli uratować przed spalaniem. Ręce hitlerowskich oprawców dosięgły również nauczycieli szkoły. 16 września poległ na Babich Dołach oficer Wojska Polskiego, nauczyciel Władysław Wojczyński, a Andrzej Szymkowiak aresztowany w domu przeżył dramat obozu Stutthof, a od 1942 roku Sachsenhausen. Inna była droga wojenna nauczyciela Tomasza Łączewnego; otrzymał powołanie do jednostki stacjonującej na wschodzie Polski. Dostał się do niewoli sowieckiej i zamordowany został w Katyniu. W lasach Piaśnicy rozstrzelany został nauczyciel Effenberg.

11 listopada 1939 roku to dzień tragedii i rozpacz młodzieży Obłūża. Niemcy dokonali mordu dziesięciu niewinnych chłopców, wśród nich uczniów szkoły: Franciszka Kosińskiego i Stanisława Zarzyckiego. Umierając prosili „nie strzelajcie”, „mamo ratuj”. Ciała chłopców pogrzebano w obłuskim lasu przy kościele. Swoje młode życie oddali ojczyźnie.

*„Nikt im iść nie kazał - poszli bo tak chcieli
bo takie dziedzictwo
wziął po dziadach wnuk
nikt nie pytał o nic
a wszyscy wiedzieli
że idą walczyć że idą splacić
swój, ojczyźnie dług”.*

Na froncie budynku szkolnego na pamiątkowej płycie uwieczniono ich nazwiska. W taki dramatyczny sposób pierwsi uczniowie i nauczyciele wyrazili swój stosunek do wolności, miłość do kaszubskiej ziemi ojców.

Szczególnym dniem w życiu szkoły jest 13 czerwca 1970 roku, dzień uroczystego nadania imienia. Na wniosek nauczycieli, uczniów i rodziców Szkoła Podstawowa nr 6 przyjmuje imię Antoniego Abrahama, podkreślając w ten sposób szacunek i hołd dla tego wybitnego syna ziemi kaszubskiej i Jego walki o powrót Kaszub do Polski.

Pamiętki związane z osobą patrona, historią szkoły, regionu Pomorza są w szkolnej Izbie Tradycji. W tej najstarszej szkole podstawowej w Gdyni pielęgnuje się wartości nawiązujące do historii i ludzi związanych z tą ziemią, z której wyrosli.

W szkole działa Koło Miłośników Regionu, w ramach którego uczniowie poznają piękno Ziemi Kaszubskiej, uczestniczą w konkursach „Gdynia – nasza mała Ojczyzna”.

Szkoła od wielu lat jest współorganizatorem Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Kaszubskiej „Rodno Mowa” a ostatnio także eliminacji do festiwalu „Kaszëbscze spiewe”. Opiekunem tych prac z dziećmi jest nauczycielka pani Celina Kłodzińska. Laureatkami tych konkursów są Weronika Mazurkiewicz, Paula Wiktorowicz, Agnieszka Sączewska, Emilia Januszewska, Katarzyna Kłodzińska i Paulina Żywicka.

W szkole rozpoczęto naukę języka kaszubskiego dla dzieci, zajęcia prowadzi pani Bożena Sobierajska. Umożliwiono także naukę języka dla dorosłych.

To tutaj narodził się „Krośniata”, Kaszubski Zespół Dziecięcy, którego osiągnięcia są szczególne, a umiejętności podziwiają nie tylko mieszkańcy Gdyni. Systematyczną pracą muzyczno - choreograficzną kierują pani Bogumiła Chruścikowska i panowie Zygmunt Rompa i Andrzej Bujak.

To tylko fragment sukcesów i osiągnięć uczniów i nauczycieli szkoły. Wszystkie są możliwe dzięki szczególnemu zaangażowaniu i pasji oraz osobistej miłości, którą darzy każde przedsięwzięcie – wieloletnia dyrektor szkoły Pani Jadwiga Portee. Z taką charyzmą trzeba się urodzić i żyć.

A „życie na Kaszubach w cieniu białych obłoków
wędrujących po wzgórzach, nad polami
dojrzewających żytem, nad jasnymi kartofliskami,
nad ciemnymi lasami, nad łubinami krzyczącymi z radości
I jak tu nie wierzyć, że jest to ziemia Chrystusa...
... Piękny Kaszubski świat, dla którego warto żyć i umrzeć...”

Od ponad dwudziestu lat trwa i wciąż rozwija się współpraca Szkoły Podstawowej nr 6 z Oddziałem Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego w Gdyni. Za zgodą dyrekcji od 2002 roku w szkole ma swoją siedzibę klub „Gdynia Północ”, integrując Kaszubów, ich rodziny, przyjaciół i sympatyków Zrzeszenia.

W szkole, przy aprobacie społeczności szkolnej, od 1995 roku zdobywają się coroczne uroczystości związane z wręczeniem medalu „Srebrnej Tabakieri”- wyróżnienia udzielanego za wybitne zasługi w działalności na rzecz Kaszub i Pomorza.

Ocena pracy pedagogicznej i wychowawczej młodzieży w tej szkole pozwala mieć pewność pomyślnej przyszłości Rzeczypospolitej i małej ojczyzny.

W roku obecnym - w roku jubileuszu 70 - lecia szkoły mam zaszczyt i przyjemność przedstawić kolejnego laureata.

Jerzy Miotke

Wanda Czedrowskŏ

Laudacjŏ z leżnoscŏ wraceniŏ „Tobaczérŏ Őbrama”

Gwŏsnŏgŏ zymkŏ Wastostwŏ Kamińszcim ũrodzilo sŏ w Serakŏjcach snŏzŏ dzŏwczŏtko. Nadelŏ mu miono Wanda i chŏwŏlŏ nŏlepi jak mŏglŏ na pŏcechŏ przindocŏ. Wandŏ ŏd dzecka cygnŏto w stronŏ robŏtŏ dlŏ kŏzdi spŏlŏznŏ w jaczi przebiwa. Őkrŏm swŏjich zajŏcŏw, co mia do zrobieniŏ, wiedno szuka so jesz jinszych na dodŏwk (tak ŏstaŏo ji do dzysŏ).

Jakno mŏlodŏ brutka wiedza ju, ŏe ji namienienim mdze robŏta w szkŏle. Wŏbra Pedagogicznŏ Liceum w Lŏbŏrgŭ (stŏri szkolny wspŏminajŏ, ŏe Wanda bra sŏ rado do kŏzdi robŏtŏ. nawetka ti, chtŏrny nicht nie chcŏt wŏkŏnac). Tam dosta bŏlnŏ szkŏlŏ jak dzejac, ŏebŏ dobrze pŏzni ũczŏc jinszych.

Pierszŏ robŏtŏ, jakno mŏlodŏ szkolnŏ, dosta w Lŏsniewie kŏl Serakŏjcŏw - to bŏt 1967 rok. Pŏzni bŏta jesz szkŏta w Zŏbrowie, a do czasu emeriturŏ dzeja w Szkŏle w Stŏzŏcŏ (mŏlu, chtŏren pŏ Serakŏjcach i Kamincŏ stŏt sŏ ji dodomŏ, bŏ tu zamieszka ze swŏjim chŏlopŏ Francŏszkŏ Czedrowsczim).

Őb czas robŏtŏ we wszŏtczych szkŏtach dzeja dlŏ jich spŏleznŏw. Midzŏ tima zajŏcama bŏta zastŏpcŏ direktora szkŏtŏ, zastŏpcŏ Inspektora ds. Edukacjŏi.

Caŏi czas doksztŏlca sŏ, bŏ wiedza, ŏe szkolny, co stŏwŏ w mŏlu, tak pŏ prŏwdze sŏ copie. Dlŏte ukuńczŏla magistersczŏ studia filologii pŏlsczi na Gduńszcim Uniwersytece. zda egzamin na drŏdzi stŏpiŏn warkŏwi specjalizacjŏi, bŏta slŏchińcŏ pierszŏgŏ Pŏdiplomŏwŏgŏ Studium Wiedzŏ ŏ Pŏmŏrzm.

Czej przŏszedł czas dzejaniŏ dlŏ rozwicŏ kaszŏbiznŏ, ũdba so i w tim dzŏlŏku edukacjŏi zrobic wiele. Ji dokŏzŏ na tim pŏlu sŏ wŏrt przŏbŏczeniŏ, bŏ pŏ prŏwdze je jich tŏli, ŏe bŏ mŏgl nima ŏbdarzŏc karno lŏdzy.

Bŏta pierszŏ szkolnŏ kaszŏbszczego jŏzŏka w Kaszŏbszczim Őglŏwostŏtŏcŏcym Liceum w Brusach i wiedno lezŏt ji na sercu wŏsoczi zort dokŏzŏw ji uczniŏw. Bŏta tŏz prŏwŏdnicŏ Zespoŏu ds. Edukacjŏi przŏ Zarzŏdze Őglŏwim ZKP, zaŏlŏzcŏ Folkloristicznŏgŏ karna „Niezbŏtci” w Stŏzŏcŏ i dziecno -mŏldzŏznŏwi kapelŏ „Stŏzŏca”. Za ji sprawŏ pŏwstŏt part ZKP w Stŏzŏcŏ. Wiele mŏcŏ i serca wkŏfŏda, i robi to do dzysŏ, w ŏrganizacjŏ imprezŏw kulturowŏ-spŏleznŏw. Jednym z ŏstatnŏch Ji „dzecy”, baro wŏznŏch dlŏ Kaszŏb, chtŏrny je dba pisaniŏ kaszŏbszczego diktanda, ceszŏ sŏ wszŏtcŏ Kaszŏbi, co rŏd bŏ ju pŏprawno piselŏ w mŏwie ŏjcŏw. Za Ji sprawŏ i starŏ doszŏ

do ŏstatny normalizacjŏi pisŏnku kaszŏbszczŏgŏ, bŏ to ŏna, jakno prŏwŏdnicŏ zrzeszeniŏwi komisjŏi ds. Edukacjŏi, doprowadzŏta do zŏndzeniŏ wszŏtczych, co majŏ cos do rzekniŏcŏ w sprawach jŏzŏkŏw. Bez tegŏ dokŏzu drŏgo bŏ dzys beŏ w edukacjŏi, a tŏz ũsŏdzcŏm letkŏ bŏ nie szŏlo pisaniŏ.

Wanda nie ŏaŏuje nigdŏ czasu, mŏcŏ, dŏtkŏw, czej jidze ŏ kaszŏbszczŏ sprawŏ. Mŏze jechac dalek, w nocŏ, w niewiodro, zniesc wiele niewŏgodŏ, bŏle z te bŏt jaczi pŏzŏtk dlŏ kaszŏbiznŏ. Ődjinszych wiele wŏmŏgŏ, ale i ŏd se tŏz. Skuńczŏta Pŏdiplomŏwŏ Studia Nauczaniŏ Kaszŏbszczŏgŏ Jŏzŏka i jinszych do te zachacywa, bŏ rozmieje, ŏe kaszŏbizna nie je gŏrszŏ od jinŏch i Kaszŏbi tŏz swŏj jŏzŏk majŏ, jak mŏglbŏ rzec za znŏnym ũsŏdzcŏ, chtŏren tak powiedzŏt, czej chcŏt wprowadzŏc pŏlaszŏznŏ na mŏl ŏacŏznŏ. W zdroju Ji dzejaniŏ wŏpŏdŏ wspŏmnŏc ŏ dokŏzach, co sŏ przŏczŏniŏtŏ do ustanowieniŏ kaszŏbszczŏgŏ jŏzŏka jakno przedmiotu maturalnego. Latŏs czilenŏsŏc mŏldŏch lŏdzy zdŏwŏto pierszi rŏz w dzejach regionu maturŏ z kaszŏbszczŏgŏ. To beŏ dlŏ Kaszŏbŏw niŏmatŏ przŏczŏcŏ - Krŏlewionka pŏ dŏdzym czasie niewŏlŏ stanŏta na stŏpniach swŏgo zŏmku - a Wanda mia w tim tŏz swŏj sztŏczk robŏtŏ.

Wanda niŏ tŏlkŏ bŏlno gŏdŏ pŏ kaszŏbsku ale tŏz pisze, i nie jidze mie terŏ blŏs ŏ to zwŏczajnŏ pisaniŏ. Őna rozmieje pisac dlŏ jinszych. Wŏda tŏmik wiŏrztŏw „Dzŏwczŏtko i rŏza” i razŏ z jinszima dokŏzcamo tŏmik „Jich troje”. Wiele lat wŏspŏldziejŏ tŏz z „Kartŏskŏ Gazeta” dze swŏje felietŏnŏ pŏdpisŏje mionŏ „Damroka”.

Na tim nie kunczi sŏ spisŏnk dokŏzŏw, bŏ Ji szlachŏ mŏze dozdrzŏc w Ministerstwie Edukacjŏi, Centralny Komisjŏi Egzaminacyjny, programach telewizyjnŏch, w radiu i we wszŏtczych mŏlach dze le dzeje sŏ cos sparŏlŏczŏnego z kaszŏbiznŏ. Wando, mdzŏ z nama wiedno tam, dze ce brŏkŏjemŏ, sŏlŏzŏ nŏm radŏ i pŏmŏcŏ, przŏchŏdŏj z nama wszŏtczŏ „brŏmŏ” kaszŏbiznŏ, bŏ to nicht jiny le Te sama tak napisa w swŏji wiŏrzcŏ:

Brŏmŏ...

Jak wiele ŏd nich zanŏlŏgŏ! Z krzikanim i urzasŏ przŏchŏdŏsz bez pierszŏ- spŏd cepŏgŏ serca mŏmczi na zŏmny swiat!

Na dardze zŏcŏgŏ przŏchŏdŏsz bez wiŏldzŏ, mŏtŏ, szerocŏ, wŏsoczŏ, biŏtŏ, czŏrnŏ.

Wŏwŏziwŏsz ŏtemklŏ, wchŏdŏsz bez zasztŏkŏnŏ, jidzesz buszno bez szerŏk ŏtemklŏ!

Stracŏta jem serce w Kaszŏbsczŏ Brŏmie. Őna w jasny zŏlnikowi dzień zaprowadza mie w lubŏtny mŏl.

Je tu MIŁOTA, ROBŐTA, PRZINDOTA.

Bŏczŏ, ŏe Tŏ sama spisa so nen testament. **Milota i Robŏta** dlŏ kaszŏbiznŏ ju bŏtŏ i sŏ, a **Przindota** i mŏ z niŏ, zdzŏmŏ na wicy.

Danuta Pioch

10. rocznica śmierci Henryka Hewelta

„Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą” - te słowa księdza Jana Twardowskiego nasuwają się nam na myśl zwykle wtedy, kiedy umiera ktoś bliski, znany czy zasłużony. Ale czy tak być powinno?, czy tylko z okazji rocznic śmierci lub narodzin powinniśmy przypominać sobie o ludziach, którzy całe życie poświęcili dla innych, pokazywali poprzez pracę piękno naszej kaszubskiej ziemi, sławili ją wierszami, pieśniami czy gadkami, dążyli do tego, aby na twarzach odbiorców wywołać uśmiech radości, zadowolenia czy rozbawienia, by skłonić do zadumy nad otaczającym światem, nad więzami łączącymi nas ze Stwórcą.

7 lipca minęła 10. rocznica śmierci Henryka Hewelta- poety, gawędziarza, rzeźbiarza.

Urodził się 31 maja 1936 roku na Rębie koło Pomieczyna. Tu ukończył szkołę podstawową. Kolejne szczeble Jego edukacji to Trzyletnia Szkoła Zawodowa o specjalności- elektryk, a następnie Trzyletnie Liceum Zawodowe. Przez ponad 20 lat pracował w POLCARGO.

Kiedy pojawiło się u Niego zafascynowanie rzeźbą, kształtem, kolorem? - sam nie potrafił jednoznacznie odpowiedzieć. Często opowiadał mi, że kiedy będąc dzieckiem dzielnie maszerował do szkoły, urzekło Go piękno lasu, feria barw podczas zmieniających się pór roku, dziwne, ale naturalne kształty korzeni i gałęzi. Przypatrując się im, widział w nich zaklęte żaby, księżniczki, rycerzy, ale też przywodziły Mu na myśl najbliższych: starków, nĕnkã, tatka, sostĕrkã. Czasami odłamał jakiś patyk i kozikiem nadawał mu kształt- czego?, początkowo sam nie wiedział, ale z czasem w Jego delikatnych dłoniach drewno zaczęło ożywać. Po latach, kiedy był już uznanym rzeźbiarzem i poetą, stwierdził, że pomysłów do pracy dostarczało Mu samo życie, to, które wiódł wraz z rodzicami i rodzeństwem w chacie krytej strzechą. To zapewne wtedy w Jego głowie zrodziły się z serca płynące słowa:

*„Rąb to je nen mól na swiece,
gdze starszi mōji i mĕ- dzĕcĕ,
wszĕtcĕ jesmĕ żĕlĕwespól.
Ten obrŏz w pamiãcĕ mie ostól.”*

Na początku lat osiemdziesiątych zaczął występować jako gawędziarz i w naji rodny mowie prezentować swe pierwsze próby poetyckie. W 1983r. zadebiutował w „Pomeranii” wierszem „Dzĕń Zadĕszny”, a w następnym wystąpił po raz pierwszy w Turnieju Gawędziarzy Ludowych Kaszub i Kociewia w Wielu. W swej niedługiej twórczości poetyckiej (zmarł mając zaledwie 59 lat) nieustannie dokonywał obrachunku z życiem, dziękował ziemi przodków, że dozwoliła Mu wnikać w głąb i poznać jej piękno.

Swoją miłość do Boga wyrażał w licznych rzeźbach Chrystusa, umiłowanie rodziny i ojcowizny w scenkach rodzajowych w formie płaskorzeźb (np. „Żniwa”) czy postaciach rodzin i ludzi związanych z pracami wykonywanymi na Pomorzu.

Charakterystyczne figurki i reliefy Henryka Hewelta znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego w Gdańsku, w prywatnych kolekcjach w kraju i za granicą.

Był człowiekiem niezwykle aktywnym, stale poszukiwał nowych form wyrażania swoich uczuć i spostrzeżeń. Ta aktywność przekładała się na udział w wielu rozmaitych wystawach i konkursach. W tym miejscu wymienię tylko niektóre z sukcesów tego skromnego, pełnego miłości i ciepła człowieka:

- wyróżnienie - w kategorii rzeźba- w VII Przeglądzie Twórczości Amatorskiej Ludzi Morza, czerwiec- lipiec 1977, Gdynia
- III nagroda- w kat. rzeźba- w VIII Przeglądzie Twórczości Amatorskiej Ludzi Morza, 1978
- wyróżnienie w X Przeglądzie Twórczości Amatorskiej Ludzi Morza, 1980
- II nagroda- w kat. rzeźba- w XI Przeglądzie Twórczości Amatorskiej Ludzi Morza, 1981
- II miejsce w XII Przeglądzie Twórczości Amatorskiej Ludzi Morza, 1982
- II nagroda- w kat. rzeźba- w XIII Przeglądzie Twórczości Amatorskiej Ludzi Morza, 1983
- wyróżnienie w konkursie „Szopka i obrzędy Bożego Narodzenia w plastyce ludowej”, WOK Gdańsk, 1988
- III miejsce w X Konkursie Współczesnej Sztuki Ludowej Kaszub, Muzeum Historyczno- Etnograficzne Chojnice, 1985
- I miejsce w VIII Turnieju Gawędziarzy Ludowych w ramach obchodów Dni Kwidzyna, Kwidzyn 1991
- I miejsce w VIII Przeglądzie Kapel, Śpiewaków i Gawędziarzy Kaszubskich o „Złotego Tura”, Chojnice 1992
- II miejsce w Giełdzie Twórców i Hobbystów, Gdynia 1980
- I miejsce w kategorii gawęd niepublikowanych w X Turnieju Gawędziarzy Ludowych Kaszub i Kociewia, Wiele 1987
- główna nagroda w konkursie im. Hieronima Derdowskiego w XIII Turnieju Gawędziarzy Ludowych Kaszub i Kociewia, Wiele 1990
- I miejsce w kategorii nagród im. Józefa Bruskiego w XV Turnieju Gawędziarzy Ludowych, Wiele 1992.

Jednak najbardziej Henryk Hewelt cenił sobie I miejsce w dziedzinie płaskorzeźby w konkursie „Sanktuarium Matki Boskiej Sianowskiej”, Sianowo 1986.

Henryk Hewelta

Przez lata uczestniczył z powodzeniem w:

- Gdynskim Przeglądzie Plastyki Amatorskiej
- plenerach twórców ludowych i malarzy amatorów w Wieżycy
- Jarmarkach Kaszubskich w Chojnicach i Kartuzach
- Jarmarku Folklorystycznym w Bytowie
- Jarmarku Dominikańskim w Gdańsku
- Przeglądach Dorobku Kulturalnego Wsi Województwa Gdańskiego- Kolbudy

- Ogólnopolskim Festiwalu Zespołów Folklorystycznych w Lubianie
- konkursie „Rybak w rzeźbie ludowej i malarstwie na szkle” - Gdańsk
- Dniach Gdańska.

Doceniony został przez kolejnych dyrektorów WOK w Gdańsku, otrzymując z okazji Zjazdów Twórców Ludowych Ziemi Gdańskiej nagrody za „osiągnięcia twórcze i cenny wkład pracy w popularyzację współczesnej sztuki ludowej naszego regionu”.

Za działalność artystyczną i swoją pracę otrzymał w 1987 r. odznaczenie „Zasłużony działacz kultury”, a Uchwałą Rady Państwa z dn. 29.06.1988r. został odznaczony „Srebrnym Krzyżem Zasługi”.

Od 1985r. pełnił funkcję prezesa Gdańskiego Oddziału Stowarzyszenia Twórców Ludowych.

Od 1978r. był członkiem Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego; nr legitymacji członkowskiej- 1955.

Henryk Hewelt- postać niebanalna, wpisana na trwałe w krajobraz kultury naszego regionu- był człowiekiem (jak wspomina Jego żona) mądrym; znał język niemiecki, angielski, a i z rosyjskim radził sobie nieźle. Jak każdy, miał jakieś wady, ale czas je zatarł, pozostały tylko dobre wspomnienia i niepublikowane jeszcze wiersze oraz gadki, które być może w przyszłości ujrzą światło dzienne.

Pamięć jest ulotna i zwodnicza, ale mimo to w jej zakamarkach przechowuję wizerunek zawsze uśmiechniętego Henryka Hewelta, w fartuchu i z dłutem w dłoni, który zwykły kawałek drewna potrafił pobudzić do życia. Wspominam Go jako człowieka niezwykle pogodnego, potrafiącego nie tylko pięknie opowiadać, ale przede wszystkim słuchać. Był wspaniałym kompanem, duszą każdego towarzystwa. Pod koniec swego życia, znękany trawiącą Go chorobą, ze spokojem, pełen wiary w Boga, czekał na kolejny dzień.

W swoich wierszach dokonywał obrachunku z życiem, starał się przekazać potomnym, jak należy żyć, aby być szczęśliwym, bo szczęście to nie pieniądze, dostatki, to skromność, rozum i miłość, to rodzina i wierni przyjaciele. Swoją filozofię życia najpełniej oddał w wierszu „Mądrze żęc”.

*Chcesz piãkno i mądrze žęc,
pij z czelcha žęcõ õbszczãdnõ
starõj sã lãdzõm dobrì bęc
i nie wësadzõj sã na mądrosc.
Žëwõt sã kwitõtkã nie sceli,
le czãsto prëklowati je,
bõgatému sã krõwka celi,
a biëdõk nierõz roni lžë.
Chõcbë cë przëszlo pulkã sëchã,
w swiãto na põlnië jesc,*

*të chroni cnotã krëchã
i dbõj o swõjã czesc.
Z cëzy krziwdë sã nie cesz,
lepi smiëj sã sòm ze se,
do sławë sã nijak nie spiesz,
bõ sława tãz nierõz lžë.
Zwieliwõj Božë talentë,
na wiecznë žëcë trzeba zarobic,
a cheywc i tak nie mdze
tim złõtã swiëcył w grobie.*

Henryk Hewelt z przyjaciółmi w Bytowie.
Ze zbiorów prywatnych Lidii Hewelt.

70- lecie Szkoły Podstawowej nr 6 w Gdyni

W dniach 3 - 5 czerwca b.r. Szkoła Podstawowa nr 6 im. Antoniego Abrahama w Gdyni obchodziła jubileusz 70-lecia służby społeczeństwu w kształceniu i wychowywaniu kolejnych pokoleń dzieci i młodzieży Obłuża. O dokonaniach Szkoły i jej kadry pedagogicznej pisałem obszernie w nr 32 „Gdinskiej Kleki” w artykule p.t. „Abrahamowa szkoła”. Uroczystości rozpoczęły się 3.06 o godz. 9.00 Mszą Św. w kościele p.w. Św. Andrzeja Boboli, z udziałem Kompanii Reprezentacyjnej oraz Orkiestry Marynarki Wojennej. W Mszy Św. uczestniczyli zaproszeni goście, wśród których byli między innymi przedstawiciele Władz Miasta, Zrzeszenia Kaszubsko Pomorskiego, Cechu Rzemiosł Różnych, Rad Dzielnic Północnych oraz byli absolwenci Szkoły, a także poczty sztandarowe: Szkoły nr 6, innych szkół z dzielnicy, Marynarki Wojennej i Gdyńskiego Oddziału ZKP. Kościół wypełnili też aktualni uczniowie Szkoły wraz ze swoimi nauczycielami. Po uroczystej Mszy Św. w intencji Szkoły, uczestnicy w wesołej paradzie z Orkiestrą MW na czele przeszli ulicami Obłuża do siedziby Jubilatki.

Szkoła przywitała przybyłych uroczystym wystrojem z dostojną figurą swojego patrona, nową salą Izby Pamięci, wystawami tematycznymi w poszczególnych klasach nawiązującymi do kultury i tradycji kaszubskich. Sponsorzy uroczystości oraz osoby i instytucje zaangażowane w przygotowanie uroczystości mogli odnaleźć nazwy swoich firm i nazwiska na specjalnie przygotowanych planszach. Przybyłych witali oraz drogę wskazywali uczniowie w pięknych kaszubskich strojach.

Nietypowo zaczęła się część oficjalna uroczystości. 70 – letnią historię Szkoły przedstawili uczniowie w słowno-muzycznym widowisku uzupełnionym audiowizualnie fotografiami z poszczególnych, ważnych dla Jubilatki wydarzeń. Następnie zaproszeni goście (przedstawiciele Kuratorium Oświaty, Władz Miasta, Zrzeszenia Kaszubsko- Pomorskiego, Cechu Rzemiosł Różnych, przyjaciele Szkoły ze Szwecji i inni) składali gratulacje i życzenia dalszych sukcesów na ręce Dyrektor Szkoły Pani Jadwigi Portee. Zwieńczeniem części oficjalnej było wręczenie nagród Prezydenta Gdyni dla wyróżniających się nauczycieli przez Wiceprezydent Ewę Łowkiel oraz nagród Dyrektora Szkoły wręczanych przez J. Portee. Część oficjalną zakończył występ szkolnego zespołu kaszubskiego „Krosniãta”.

Na zakończenie uroczystości uczestnicy zostali zaproszeni przez Panią Dyrektor na poczęstunek przygotowany przez sponsorów. Toast za pomyślność Szkoły wzniesiono lampką wina. Wspaniałe wędliny, paszety, kaszubski smalec, kiszzone ogórki, różnorodne owoce, torty, ciasta, kawa i herbata ustawione w pięknej scenarii, były podstawą uczyty kulinarnej i duchowej. W takiej scenarii i atmosferze snuto wspomnienia, zawierano znajomości, a nade wszystko serdecznie dziękowano pracownikom Szkoły, którzy całość tak przygotowali, by godnie uczcić Jubileusz oraz przyjąć gości.

4 czerwca to kontynuacja uroczystości jubileuszowych. Trwający do późnych godzin wieczornych festyn rodzinny zgromadził uczniów Szkoły i ich rodziny, przyjaciół, a także mieszkańców Obłuża. Występy zespołów szkolnych, muzycznych, popisy cyrkowe i konkursy tworzyły niezapomniany klimat do radosnej zabawy na świeżym powietrzu. Zwieńczeniem uroczystości jubileuszowych był wspaniały koncert Gdyńskiej Orkiestry Kameralnej pod dyktando K. Hilli, który odbył się 5 czerwca o godz. 19.00 w kościele p.w. Św. Andrzeja Boboli, nagrodzony przez słuchaczy owacją i brawami.

Władysław Pranga

„Kaszuby- pałace i dworki”

Kolejna wycieczka krajoznawczo - turystyczna

Tradycja Gdyńskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego stało się organizowanie cyklicznych wyjazdów wiosną i jesienią po zakątkach urokliwej ziemi kaszubskiej.

7 maja 2005r. odbyła się wycieczka autokarowa, na którą wybraliśmy się z Biurem Turystycznym „WANOGA” z Mostów. Pilotem był drzech Marian Hirsz- który w sposób szczególnie ciekawy przekazywał nam swoją wiedzę na temat kaszubskich dworków i pałacików. I chociaż pogoda była „w kratkę” nie narzekaliśmy, bo piękne widoki i wspaniałe, na wyciągnięcie ręki łące, rekompensowały nam zmienność aury.

Pierwszym punktem naszej eskapady były Mosty, gdzie oglądaliśmy dworek z XVIII w., odrestaurowany przez obecnego właściciela - p. Wysockiego. Szkoda, że nie można było wejść do środka. Przed budynkiem w majestacie swej urody dumnie stały ponad 250- letnie lipy.

Następnie Pradolina Kaszubska, przez Złote Piaski, Mostowe Błota, rezerwat Beka, Mrzezyno pojechaliśmy do Smolna, gdzie podziwialiśmy zabytkowy młyn zbudowany w 1896r., który jest czynny i jako jedyny ostał się na rzece Gizdepce, która bierze swój początek w okolicach Kalwarii Wejherowskiej, a uchodzi do Zatoki Puckiej. Niektórzy z nas zaopatrzyli się w mąkę z „pierwszego mielenia”.

Rekowo Górne stanowiło kolejny punkt wycieczki. Tu oglądaliśmy smutne ruiny zamku z XIX w., gdzie w czasach jego świetności pobierał nauki w dziedzinie upraw rolnych Albrecht von Krokow. W Sławutówku - niedaleko Rekowa - zwiedziliśmy wspaniałe utrzymany zamek zbudowany w latach 1910 - 1912 przez Gustawa von Below na miejscu starego zamczyska z przelomu XVIII i XIX w. W głębi parku znajduje się grobowiec Gustawa i Henrietty von Below. W Klaninie zwiedziliśmy pałac z XVIII w., przebudowany w XIX w. Majątek wraz z pałacem należał do rodziny von Grass; po II wojnie światowej mieściło się w nim Technikum Rolnicze, a obecnie znowu stanowi własność jej prawowitych mieszkańców. Pałac posiada cenne wyposażenie, żeby wymienić choćby zdobioną klatkę schodową z XVIII w., murowany kominek z 1604r., portale ozdobne.

Niedaleko Klanina, w miejscowości Czechy, oglądaliśmy Bożą Stopkę i Diabelski Kamień, wysłuchaliśmy nader interesujących legend i klechd związanych z tymi miejscami. Dalej, przez tereny bitwy pod Zwincinem /1462r./, Tyłowo, Żarnowiec, Nadole, Mierzyno zdążyliśmy do Salina. Podziwialiśmy piękno krajobrazu, w którym migotały wody Jeziora Salińskiego; zwiedziliśmy staropolski dworek z XVIII w. kryty trzcina, z alkierzem. Dworek ten stanowi typowy przykład budownictwa ryglowego. Nasze zainteresowanie wzbudził kościół zbudowany z kamienia polnego w 1839r.

W Starbieniu, w dworku z XIX w. spożyliśmy posiłek, po którym z wieży widokowej podziwialiśmy okolicę. Obecnie ten zespół pałacowo - parkowy jest siedzibą Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego.

Kolejnym punktem naszej wycieczki było spotkanie z p. Witoldem Bobrowskim- pół-górale, pół-Kaszubą, współautorem pierwszego elementarza do nauki języka kaszubskiego, rzeźbiarzem, malarzem, człowiekiem wielkiego serca i miłości dla naszej małej Ojczyzny. Tu zwiedziliśmy szkołę na Głodnicy, podziwialiśmy zgromadzone eksponaty i dokonaliśmy wpisu do pamiątkowej księgi.

Następny etap stanowiło Mirachowo i bardzo ciekawy dworek usytuowany wśród starych drzew. Odbywały się tu sądy ziemskie. Zbudowany był w XVIII w. Nieopodal tej budowli znajduje się zabytkowa kapliczka z 1740 roku, z sygnaturką.

Kierując się w kierunku Sianowa, zahaczyliśmy o Lalalice, aby zobaczyć zamek w budowie, a raczej jego niszczejące już mury. Jego budowniczym był artysta stolarz - p. Kaczmarczyk. W 1994r. wystawiono zamek na licytację, jednakże do tej pory nie znalazł się nabywca. Chyba przeraża wszystkich ogrom inwestycji.

W Sianowie pomodliliśmy się w sanktuarium Matki Boskiej Sianowskiej, która w 1966r. koronowana była na Królową Kaszub. Kościół zbudowany został w 1816r., zaś wiek figurki Matki Boskiej szacuje się na I poł. XV w. Końcowym punktem wycieczki był zamek w Leźnie. Zespół zamkowo- parkowy zbudowany został w 1884r. na fundamentach starego zamczyska z 1720r. jest to jeden z najwspanialszych obiektów w tym rejonie. Obecny władca zamku jest Uniwersytet Gdański.

Stwierdzić mogę, że wycieczka była udana. Obejrzelśmy wspaniałe pałace i dworki kaszubskie, które stanowią fragment naszej, jakże bogatej kultury materialnej. Przygotowujemy się już do następnego wyjazdu.

Jan Purzycki

WYDAWNICTWA**SZCZESĆ
SPOTKANIE NA PÓLMACKU
GDZE JE BALBINA**

Powyższa książka jest kolejną pozycją Oficyny Czec przedstawiającą sztuki teatralne, obrazki sceniczne. Wcześniej ukazały się *Fantazje kaszubskie* – Natalii Gołębskiej oraz *Szólóbutki* - Leona Heyce. Najnowsza książka z tego cyklu jest autorstwa kaszubskiej pisarki Anny Łajming. Mniej znanym faktem jest to, iż sztukami teatralnymi znana pisarka zajmowała się na początku swej literackiej drogi. Wspomniana książka przedstawia trzy barwne sztuki teatralne. Dwie z nich - *Szczescé* oraz *Gdze je Balbina* były już wydane, natomiast *Spotkanie na Pólmacku* - utwór chyba najlepszy - drukowany jest po raz pierwszy. Został on użyty przez Oficynę Czec przez Joannę Gil - Ślebodę. Powyższe sztuki były wystawiane na scenie. Dotyczą zdarzeń prawdziwych, doznanych lub spostrzeżonych przez Annę Łajming w jej młodości w okresie XX - lecia międzywojennego. Akcja trzech obrazków scenicznych rozgrywa się na wsi kaszubskiej w południowej części regionu. Wszystkie sztuki napisane są w języku kaszubskim. Nad czystością zapisu czuwał pisarz Stanisław Janke. Książka ukazała się przy pomocy Jerzego Fijasa - burmistrza Brus, rodzinnych stron Anny Łajming.

Anna Łajming; Szczescé, Spotkanie na Pólmacku, Gdze je Balbina. Oficyna Czec, Gdańsk 2005

MUZYKA KASZUB. MATERIAŁY ENCYKLOPEDYCZNE

W 1999 roku narodził się pomysł stworzenia Encyklopedii Kaszub. Ze względu na różny stopień zaawansowania prac w poszczególnych zespołach badawczych, wyniki prac publikowane są w określonych działach tematycznych. W 2002 roku ukazał się *Język kaszubski. Poradnik Encyklopedyczny* pod redakcją Jerzego Tredera oraz *Leksykon geograficzny* pod redakcją Jerzego Szukalskiego. *Muzyka Kaszub* pod redakcją Witosławy Frankowskiej jest trzecim wydawnictwem z tego cyklu. W książce znajdziemy ponad 400 haseł odnoszących się do różnych zagadnień związanych z muzyką Kaszub, począwszy od haseł folklorystycznych związanych z muzyką ludową i regionalną, poprzez charakterystykę działających obecnie na Kaszubach zespołów folklorystycznych, chórów, zespołów pieśni i tańca, a także innych formacji wokalnie - instrumentalnych. Hasła cechuje różny stopień szczegółowości. Nowo powstałe hasła osobowe niefunkcjonujące dotąd w żadnych innych opracowaniach bywają nieco bardziej rozszerzone w stosunku do sylwetek osób mocniej utrwalonych w pomorskiej leksykografii. Około sto haseł ilustrowanych jest zdjęciami i szkicami.

Muzyka Kaszub. Materiały Encyklopedyczne pod redakcją W. Witosławy Frankowskiej; Oficyna Czec, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko – Pomorskiej, Gdańsk 2005

OBRÓZCZINA BINA

Książka autorstwa Idy Czai, znanej młodej poetki, nauczycielki języka kaszubskiego z Pomieczyńskiej Huty zawiera dziewięć krótkich utworów – dramatów, bajek - przedstawionych w postaci sztuk teatralnych. Wszystkie utwory ukazane są w języku kaszubskim. Książkę otwiera *Drama o Bożim Narodzeniu*. Następnie bajka Hansa Christiana Andersena - *Dziewcząt ze sztręchólcama*, bajka nieznanego autora – *Jak Mólinczi Spiéwólk Kaszëbsczi do nieba sa dostól*. Kolejnym ukazany przedstawieniem jest *Gwidz. Szpetóćzél z Óstlana* - sztuka przygotowana pod kierunkiem Idy Czai. W książce możemy znaleźć ludową bajkę *Za co bocón bël ukóróny* oraz dwie bajki Alojzego Nagla - *Merchel ë Nipocejôsz* i *Cotë z Kacka*. Kolejna ukazana sztuka to *Opowiesć Mirochowszczi Puszcze*. Książkę kończy sztuka Antoniego Marianowicza na podstawie bajki Hansa Christiana Andersena przetłumaczona na język kaszubski przez Idę Czaję *Brzëdzczi Kaczélc*.

Ida Czajinô, Obrózczi na bina, Oficyna Czec, Gdańsk 2005

PRZEGLĄD WYDARZEŃ GDYŃIA - KASZUBY

Różaniec w intencji Papieża

Gdyńscy Kaszubi z ogromnym smutkiem przyjęli wiadomość o śmierci ukochanego Ojca Św. Jana Pawła II.

Tu - w Gdyni, na Skwerze Kościuszki, przed tablicą upamiętniającą pobyt Papieża na kaszubskiej ziemi, w dniach 4 do 7 kwietnia codziennie gdyńscy Kaszubi w rodnej mowie odmawiali modlitwę różańcową za duszę Jana Pawła II. Różaniec przygotowali i prowadzili członkowie Klubów Oddziału z W. Kacka, Gdyni Północ oraz z Cisowej. Spotkania modlitewne wzbogacone były odczytaniem tłumaczonych na język kaszubski utworów Papieża oraz ulubionymi pieśniami kościelnymi Ojca Świętego, m.in. „Barka” i „Bogurodzicą”, w wykonaniu chóru „Dzwon Kaszubski” (4-6 IV) oraz Zespół Pieśni i Tańca „Gdynia” (7.IV). Zarząd Oddziału na swoim kwietniowym posiedzeniu postanowił, że każdego 2-go dnia miesiąca, od kwietnia 2005r., w Kolegiacie p.w. N.M.P przy ul. Świętojańskiej, o godz. 1830 będą się odbywały modlitwy różańcowe w języku kaszubskim w intencji zmarłego Papieża, przygotowywane i prowadzone kolejno przez Kluby Oddziału. *W.P.*

Eliminacje do Konkursów „Rodnô mòwa” i „Kaszëbsczé spiéwë”

W dniu 19 kwietnia 2005 r. w Szkole Podstawowej nr 6 w Gdyni odbyły się eliminacje powiatowe do Konkursu Recytatorskiego Literatury Kaszubskiej „Rodnô mòwa”, którego finał odbył się w maju w Chmielnie. W eliminacjach wzięło udział 16 uczestników z 5-ciu gdyńskich szkół. Jury w składzie: Teresa Hoppe, Władysław Pranga oraz Adolf Labuhn z Gdyńskiego Oddziału ZKP, w kategorii klas I - III pierwszego miejsca nie przyznano. Dwa równorzędne drugie miejsca przyznano Janowi Miętkiemu ze Szkoły Podstawowej nr 12 oraz Karolinie Diakowskiej ze Szkoły Podstawowej nr 6. Z tej samej szkoły są: zdobywczyni trzeciego miejsca Monika Ekman oraz wyróżniona Angelika Bieschke.

W kategorii klas IV-VI pierwsze miejsce z prawem uczestnictwa w Konkursie Finałowym przypadło Annie Dziecielskiej ze Szkoły Podstawowej nr 37. Dwa równorzędne drugie miejsca zajęły Magdalena Kończyk ze Szkoły Podstawowej nr 21 oraz Weronika Mazurkiewicz ze Szkoły Podstawowej nr 6. Dwa równorzędne trzecie miejsca zajęły Natalia Kierznikiewicz oraz Natalia Tetzlaff - obie ze Szkoły Podstawowej nr 37. Wyróżnienia w tej kategorii przyznano Marcie Kłodzińskiej ze Szkoły Podstawowej nr 6 oraz Dorocie Nagórcze ze Szkoły Podstawowej nr 21.

W kategorii Gimnazjów pierwsze miejsce z prawem udziału w Konkursie Finałowym zajęła Dorota Hinz z Gimnazjum nr 11.

W tym samym dniu odbyły się eliminacje powiatowe III Pomorskiego Festiwalu Piosenki Kaszubskiej „Kaszëbsczé spiéwë”.

W kategorii I wyróżnienie otrzymał Zespół „Delfinki” z Przedszkola Samorządowego nr 25.

W kategorii II pierwsze miejsce z prawem uczestnictwa w Finale Festiwalu przyznano Zespołowi „Krosniąta” ze Szkoły Podstawowej nr 6. Wyróżniono także Zespół ze Szkoły Podstawowej nr 43.

W kategorii III pierwsze miejsce z prawem wyjazdu na Finał Festiwalu zajął Duet Magdalena Kończyk, Michał Borowski-Giera (ze Szkoły Podstawowej nr 21). Wyróżnienie w tej kategorii otrzymało Trio z tej samej szkoły w składzie: Ewelina Ustimowicz, Marta Stelmaszyk, Michał Borowski-Giera. W kategorii IV nagrodzono Zespół z Samorządowego Gimnazjum nr 14 w Gdyni.

Uczestniczące w finale Festiwalu w dniu 5.06 w Luzinie Zespół „Krosniąta” ze Szkoły Podstawowej nr 6 oraz Magdalena Kończyk ze Szkoły Podstawowej nr 21 zajęli II miejsca w swoich kategoriach. Serdeczne gratulacje wyróżnionym oraz ich opiekunom składa Redakcja „Gdńskiej Klęki”. *W.P.*

Odszedł Tadeusz Bolduan

W dniu 10 czerwca zginął tragicznie w wieku 75 lat laureat „Srebrnej Tabakierzy Abrahama” redaktor Tadeusz Bolduan. Z głębokim żalem żegnamy wybitnego publicystę, pełnego pasji i poświęcenia społecznika, znawcę Kaszub i Pomorza, autora książek, broszur oraz tysięcy artykułów, reportaży i recenzji. Założyciel Zrzeszenia Kaszubskiego,

zasłużony działacz ZKP był też wybitnym dziennikarzem wiernym faktom, dbałym o styl swojej publicystyki. Tolerancyjny wobec różnorodności poglądów, nie znosił fałszu i radykalizmu. Był człowiekiem szlachetnym i prawym, pełnym troskliwości i mądrości życiowej. Odejście Tadeusza Bolduana na wieczną wachtę to niepowetowana strata dla Kaszubów i Ziemi Kaszubsko Pomorskiej. Cześć Jego pamięci. *W.P.*

Dzień Papieski w Gdyni

W dniu 11 czerwca w 18. rocznicę pobytu w Gdyni Ojca Św. Jana Pawła II Klub Inteligencji Katolickiej oraz Oddział Gdyński Zrzeszenia Kaszubsko Pomorskiego zorganizowali kolejny „Dzień Papieski”, w ramach którego odprawiona została w kościele p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa Msza Św. Dalszy ciąg uroczystości miał miejsce pod papieską tablicą pamiątkową na Skwerze Kościuszki. *W.P.*

Poświęcenie figury „Chrystus – Błogosławieństwo Morza”

11 czerwca b.r. w Gdyni- Orłowie był dniem powrotu pod orłowski klif figury Chrystusa, odsłoniętej w tym miejscu przed 81. laty (przy przystani rybackiej), a następnie zniszczonej przez działania wojenne. Wykonana przez artystę- rzeźbiarza Zdzisława Kosedę, przy współudziale Eugeniusza Lademanna, z inicjatywy i dzięki staraniom Społecznego Komitetu przy parafii Matki Boskiej Bolesnej w Orłowie, figura „Chrystus – Błogosławieństwo Morza” obejmuje w opiekę polskie morze, nadbrzeżne miasta i miejscowości oraz ludzi pracujących na morzu i z niego żyjących. Odtworzenie kamiennej figury usytuowanej w zacisznym miejscu przy końcu ul. Orłowskiej, nieopodal Domku Żeromskiego było możliwe dzięki poparciu Władz Miasta oraz pomocy firm i ofiarności mieszkańców.

Po swoim wystąpieniu T. Gocłowski poświęcił figurkę i zainicjował litanię do Najświętszego Serca Pana Jezusa. Uroczystość zakończyło złożenie wiązanki kwiatów pod figurką przez przedstawicieli Społecznego Komitetu Odtworzenia Figurki oraz przez przedstawicieli Gdyńskiego Oddziału ZKP.

Dodatkowo oprawę uroczystości stanowiło wypuszczenie gołębi podczas poświęcenia figurki oraz występ Chóru „Stella Maris” działającego przy parafii p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Orłowie. *W.P.*

Pieczenie Świętopelka Wielkiego rozdane

Najwyższym odznaczeniem i wyróżnieniem dla Kaszuby jest medal Pieczęć Świętopelka Wielkiego. Patronem nagrody przyznawanej raz na trzy lata przez Zarząd Główny Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego jest średniowieczny Książę Pomorski Świętopelk, który wniósł duże zasługi dla rozwoju Pomorza. Tegoroczne nagrody wręczono 13 czerwca. Złotą odznakę otrzymał sekretarz Instytutu Kaszubskiego, wieloletni działacz kaszubski prof. Cezary Obracht- Prondzyński.

Laureatkami Srebrnych Odznak zostały Teresa Hoppe i Jadwiga Kirkowska, a brązowa przypadła w udziale Krzysztofowi Kordzie. Członków Oddziału Gdyńskiego Z K P szczególnie cieszy wyróżnienie „Srebrną Pieczęcią Świętopelka Wielkiego” Teresy Hoppe - wieloletniej Prezes naszego Karna, za szczególne zasługi w działalności organizacyjnej na rzecz Zrzeszenia i Kaszub. *W.P.*

Gratulując Laureatce tej pięknej, jak najbardziej zasłużonej nagrody, jesteśmy przekonani, że będzie ona bodźcem do dalszej satysfakcjonującej pracy dla naszej małej Ojczyzny-Kaszub. Życzeniami dalszych sukcesów- zespół redakcyjny

Jednym zdaniem.....

- Jak co roku obchodziliśmy święto najpopularniejszej ulicy w Gdyni - Świętojańskiej.
- W dniu 25 czerwca 2005r. Oddział ZKP w Dębogórze zorganizował w tamtejszym Domu Kaszubskim IV Przegląd Pieśni o Morzu pod nazwą „Bursztynowy bôt”. W przeglądzie wzięło udział 8 zespołów, w skład których łącznie wchodziło około 200 uczestników. Przegląd rozpoczął się od występu ubiegłorocznego laureata - Zespołu „Redzanie” z Redy. I miejsce przyznano Zespołowi „Gdynia” z Gdyni.

W Gdylńskim Oddziale ZKP

Z życia Oddziału w II kwartale 2005 r.

Od 4 do 7 kwietnia Oddział prowadził modlitwę rózańcową w intencji zmarłego Ojca Świętego Jana Pawła II na Skwerze Kościuszki w Gdyni. • 7.04. poczet sztandarowy oraz członkowie Oddziału wzięli udział w tzw. „Pustej nocy” w Sianowie, modląc się w intencji zmarłego Papieża Jana Pawła II. • 5.04. Zarząd zarekomendował Kapitulę Medalu „Srebrna Tabakiera Abrahama” kandydatów na tegorocznych laureatów tego wyróżnienia. • 8.04. członkowie Oddziału wraz z poczem sztandarowym wzięli udział w Gdylńskim Marszu Milczenia, upamiętniającym śmierć i pontyfikat Papieża. • 10 kwietnia członkowie Zarządu Oddziału wzięli udział w Mszy Św. w intencji obchodzącego swoje 90. urodziny Ojca Józefa Kroka. • 14.04. Klub „Gdynia Północ” zorganizował wieczornicę z kompozytorem Jerzym Stachurskim. • 15.04. pod patronatem Oddziału odbył się w Szkole Podstawowej nr 44 konkurs „Baśni, Legend i Poezji Kaszub”. • 17.04. przedstawiciele Oddziału wzięli udział w spotkaniu modlitewnym w Strzelnie w intencji ks. Anastazego Kręckiego, który zginął w czasie II wojny światowej oraz w intencji beatyfikacji bpa Konstantyna Dominika. • 18.04. Kapituła Medalu „Srebrna Tabakiera Abrahama” przyznała to zaszczytne wyróżnienie Eugeniuszowi Stankowi, Szkole Podstawowej nr 6 w Gdyni oraz Wandzie Kiedrowskiej. • 19.04. pod patronatem Oddziału w Szkole Podstawowej nr 6 odbyły się eliminacje powiatowe konkursu „Rodnej mowy” oraz festiwalu „Kaszëbsczi spiëwë”. • 1.05. członkowie Oddziału brali udział w Mszy Św. w Pucku w intencji szybkiej beatyfikacji bpa Dominika, za duszę zmarłego Papieża oraz ks. Treli z Mechowa. • 2.05. odprawiono pierwszy z cyklu comiesięcznych nabożeństw rózańcowych na Skwerze Kościuszki w intencji zmarłego Ojca Świętego. • 3.05. członkowie Oddziału wraz z poczem sztandarowym wzięli udział w Mszy Św. za Ojczyznę w Kościele NMP w Gdyni, a następnie złożyli wiązankę kwiatów pod tablicą Marynarza Polskiego na skwerze Kościuszki. • 3.05. Klub z W. Kacka wspólnie z Radą Dzielniczy zorganizował doroczną Majówkę przy Źródle Marii. • 5.05. Wiceprezes Oddziału Teresa Hoppe odebrała wyróżnienie Klubu Pomorania „Medal Stolema”. Uroczystość miała miejsce w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku. • 7.05. członkowie Oddziału uczestniczyli w wycieczce „Szlakiem pałaców pomorskich”. • 22.05. w Kartuzach, a 25.05. na Helu uczestniczyliśmy wraz z poczem sztandarowym w Mszach Św. w intencji rychłej beatyfikacji Biskupa Konstantyna Dominika. • W maju został wydany II numer „Gdylńskiej Klęki”. • W dniach 28.05. do 1.06. członkowie i sympatycy Oddziału brali udział w wycieczce autokarowej, zwiedzając Kazimierz Dolny, Bieszczady oraz Łwów. • 2.06. odbyło się spotkanie modlitewne w Kolegiacie p.w. NMP, podczas którego odprawiono Różaniec w intencji zmarłego Papieża. Spotkanie prowadził Klub ZKP z Cisowej. • 3-5.06. odbywały się uroczystości 70 - lecia Szkoły Podstawowej nr 6 w Gdyni. • 11.06. przedstawiciele Zarządu Oddziału wzięli udział w konferencji, która odbyła się w Wieżycy na temat dotacji dla kultury kaszubskiej. • 11.06. wiceprezes Oddziału Judyta Śliwińska wzięła udział w obchodach 45 - lecia Szkoły nr 26 w Gdyni. • 11.06. członkowie Oddziału uczestniczyli w uroczystości odsłonięcia figury „Chrystus - Błogosławieństwo Morza” na plaży w Orłowie. • 11.06. członkowie Oddziału brali udział w Mszy Św. w intencji Jana Pawła II w kościele NSPJ oraz złożyli wiązankę kwiatów pod tablicą papieską na Skwerze Kościuszki. • 12.06. przedstawiciele Zarządu brali udział w Mszy Św. w intencji biskupa Konstantyna Dominika w Żukowie. • 13.06. Wiceprezes Oddziału – Teresa Hoppe - otrzymała „Srebrną Pieczęć Świętopelka”. • 16.06. poczet sztandarowy oraz przedstawiciele Zarządu Oddziału wzięli udział w uroczystościach pogrzebowych tragicznie zmarłego Tadeusza Bolduana. • 19.06. Oddział przygotował oprawę kaszubską (zespoły, artyści, rzemiosło) Święta ulicy Świętojańskiej. • 23.06. Oddział przygotował i przeprowadził uroczystości Abrahamowe.

W II kwartale odbyło się 6 posiedzeń Zarządu Oddziału oraz jedno Kapituły Medalu „Srebrna Tabakiera Abrahama”.

Przyjęto w poczet członków Oddziału - 3 osoby.

Wystąpiono do ZG ZKP z pismem o skreślenie z listy członków 16 osób.

W.P.

Program działalności na III kwartał 2005 r.

Zgodnie z Planem działania Ośrodka Kultury Kaszubsko - Pomorskiej w Gdyni odbędą się wykłady i udostępnione wystawy wymienione w Planie. • W dniu 9.07 członkowie i sympatycy Zrzeszenia wezmą udział w kolejnym Zjeździe Kaszubów, tym razem w Lebie. • Przez cały kwartał odbywać się będą cykliczne Msze Św. kaszubskie, przy współudziale Klubów w W. Kacku, Gdyni - Północ i Cisowej. • Kontynuowane będą Msze Św. w intencji rychłej beatyfikacji bpa Dominika. • 15.08 Klub w W. Kacku wspólnie z Radą Dzielniczy zorganizuje uroczystości przy Źródle Marii. • We wrześniu kontynuowane będą prace zmierzające do powołania Klubu w Gdyni Śródmieściu. • We wrześniu rozpocznie się następna edycja nauczania języka kaszubskiego w gdylńskich szkołach, pod patronatem Oddziału. • We wrześniu zorganizowana zostanie kolejna wycieczka krajoznawcza dla członków i sympatyków Oddziału, tym razem „Szlakiem Kopernika”. • Rozpatrzona zostanie możliwość założenia strony internetowej Oddziału. • Wydany zostanie kolejny nr „Gdylńskiej Klęki”. • Kluby Oddziału będą prowadzić działalność wg własnych planów.

W.P.

Informacje stałe

Zarządu Gdylńskiego Oddziału ZKP

Siedziba: ul. Słowackiego 44, 81-392 Gdynia

Telefon: 622 - 47- 64 (domowy dręcha Prezesa)

Konto bankowe: PKO BP SA I O/Gdynia
82 1020 1853 0000 9902 0067 4812

Dyżury Zarządu: w każdy wtorek w godz. 17.00 - 18.30
i w każdy czwartek w godz. 11.00 - 13.00
w siedzibie Oddziału.

Regulowanie składek członkowskich:

składki członkowskie wpłacać można bezpośrednio u skarbnika w czasie dyżurów Zarządu w siedzibie Oddziału lub na konto bankowe Oddziału w PKO BP SA I O/Gdynia, z dopiskiem „Składka za rok...”

Kaszubskie Msze Święte w Gdyni:

- w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 07.00 w Kościele Przemienienia Pańskiego w Cisowej (ul. Kcyńska 2) - ks. Stanisław Megier
- w każdą drugą niedzielę miesiąca o godz. 08.00 w Kościele Świętego Wawrzyńca w Wielkim Kacku (ul. Źródło Marii) - ks. Ryszard Kwiatek
- w każdą trzecią niedzielę miesiąca o godz. 08.00 w Kościele Św. Pawła Apostoła na Pogórze Górnym (ul. Plk Dąbka 328) - ks. Paweł Lewarićzyk
- w każdą ostatnią niedzielę miesiąca o godz. 12.15 w Kościele Matki Boskiej Licheńskiej i Świętego Jerzego w Babich Dolach (ul. Rybaków 2A) - ks. Edmund Skierka

GDINSKÓ KLĘKA

Wydawca: Zarząd Gdylńskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego, ul. Słowackiego 44, 81-392 Gdynia

Zespół redakcyjny: Roman Klebba, Jan Netzel, Władysław Pranga, Judyta Śliwińska (Redaktor Naczelny), Kazimierz Zorn, Lucyna i Szymon Radziwiński, Teresa Hoppe

Kontakt z członkami zespołu redakcyjnego: bezpośrednio w czasie dyżurów w siedzibie Oddziału lub telefonicznie z redaktorem naczelnym (domowy nr tel.: 664 99 93)

Skład i druk: Drukarnia „ELFAX”, Gdynia Pogórze, ul. plk. Dąbka 308, tel./fax 665-02-42, e-mail: elfax@elfax.gdynia.pl

Punkty dystrybucji : Dostępna w siedzibie gdylńskiego Oddziału ZKP przy ul. Słowackiego 44 (w czasie dyżurów członków Zarządu), w Muzeum Miasta Gdyni przy ul. Starowiejskiej 30, w siedzibie Gdylńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. 3 Maja 27, w kiosku w holu Urzędu Miasta Gdyni, w Sali Tradycji Akademii Morskiej przy ul. Morskiej 81/87, w Towarzystwie Miłośników Gdyni przy ul. Władysława IV 51, na terenie Stoczni Gdynia S.A., w Salonie Fotograficznym Gerarda Waleszkowskiego przy ul. 10 Lutego 2, a także we wszystkich filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz pod kaszubskich Mszach Świętych w Gdyni

Sponsor : pismo ukazuje się dzięki grantom uzyskiwanym z Urzędu Miasta Gdyni.